

Sygn. akt I Ca 20/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Podwójniak

Sędziowie SO Elżbieta Zalewska-Statuch

SR del. Izabela Matusiak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku B. S. i E. S.

z udziałem Banku (...) SA w W.

o zwrot depozytu sądowego

na skutek apelacji wnioskodawcy B. S.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wieluniu VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P.

z dnia 11 września 2015 roku, sygnatura akt VIII Ns 605/15

postanawia:

oddalić apelację.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu, w sprawie z wniosku B. S. i E. S. o wydanie depozytu sądowego, oddalił wniosek.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w sprawie XI Co 13/06 Sądu Rejonowego w Wieluniu ówczesnego XI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w P. toczyło się postępowanie w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości dłużników małżonków S.. Sąd dokonał podziału sumy uzyskanej z egzekucji w ten sposób, że wierzycielowi hipotecznemu Bankowi (...) SA w W. przyznał kwotę 401 251,09 zł, zarządzając jednocześnie złożenie jej do depozytu sądowego.

Dalej Sąd wskazał, że w niniejszej sprawie do złożenia do depozytu sądowego doszło w toku postępowania egzekucyjnego na podstawie przepisów wyłącznie o charakterze procesowym, które przewidują taką możliwość, gdy kwoty pieniężne lub inne rzeczy uzyskane w postępowaniu egzekucyjnym nie podlegają z różnych przyczyn niezwłocznemu wydaniu. Do takich stanów faktycznych przepisy art. 692-693 kpc nie mają zastosowania.

Mimo, że w sprawie XI Co 13/06 Sąd nie wskazał – a co powinien uczynić – przyczyny uzasadniającej wstrzymanie wypłaty wierzycielowi kwoty jak wyżej, to z akt sprawy zdaje się wynikać, że przyczyną był brak wiedzy sądu o aktualnym statusie prawnym wierzyciela, któremu należałoby wydać sumę przypadającą z podziału.

Następnie Sąd wskazał, że w sprawie ma miejsce sytuacja opisana w przepisie art. 808 kpc, zgodnie z którym, jeżeli złożona w postępowaniu egzekucyjnym kwota pieniężna nie podlega natychmiastowemu wydaniu, powinna być złożona na rachunek depozytowy sądu.

Skoro tak, to dłużnik w jakichkolwiek okolicznościach nie będzie legitymowany do żądania zwrotu kwoty zdeponowanej w postępowaniu egzekucyjnym.

Właściwym trybem likwidacji depozytu jest ustawa z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów.

Następnie sąd – odnosząc się do wytycznych sądu okręgowego, który uchylił wcześniejsze postanowienie o odrzuceniu wniosku w niniejszej sprawie i przekazał wniosek dłużników do ponownego rozpoznania – wskazał, że ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone przez sąd drugiej instancji wiążą co do zasady, przy ponownym rozpoznaniu, sąd, któremu sprawa została przekazana niemniej – zważywszy podjęte rozstrzygnięcie w oparciu o przepis art. 514 § 2 kpc i odpowiednie stosowanie przepisów o procesie do postępowania nieprocesowego – zbędna była potrzeba podjęcia działań zmierzających do uzupełnienia braku zdolności sądowej wierzyciela.

Z uwagi na oczywisty brak uprawnienia wnioskodawców wynikający z samego wniosku, na podstawie art. 514 § 2 kpc wniosek podlegał oddaleniu.

Apelację złożyli wnioskodawcy.

Zarzucili naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 386 § 6 kpc poprzez jego niezastosowanie polegające na niewykonaniu wskazania Sądu Okręgowego i nie wyjaśnieniu kwestii prawnego następcy wierzyciela oraz braku zbadania charakteru depozytu, w konsekwencji nie rozpoznanie istoty sprawy, a ponadto naruszenie przepisu art. 693¹² kpc oraz 693¹⁵ kpc poprzez ich niezastosowanie a w konsekwencji uznanie, że dłużnik w jakichkolwiek okolicznościach nie będzie legitymowany do żądania zwrotu kwoty zdeponowanej w postępowaniu egzekucyjnym, podczas gdy przywołane przepisy umożliwiają wydanie dłużnikowi sumy depozytu po uzyskaniu zgody uprawnionej osoby.

Podnosząc powyższe, skarżący wnieśli o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz dłużników kosztów postępowania apelacyjnego.

Apelacja wnioskodawczyni została prawomocnie odrzucona – jako spóźniona.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja wnioskodawcy nie ma podstaw.

Sąd Rejonowy podjął trafne rozstrzygnięcie.

Ocena zarzutu odnoszącego się do naruszenia przepisu art. 386 § 6 kpc poprzez jego niezastosowanie musi zostać dokonana przez pryzmat charakteru depozytu, w którym mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Wskazał na to również wprost sąd okręgowy w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia z dnia 22 czerwca 2015 roku. Mianowicie, w pierwszym rzędzie kierunek rozstrzygnięcia, w tym przede wszystkim w zakresie odnoszącym się do ocen istnienia uprawnienia wnioskodawców, wyznacza kwestia o jaki rodzaj depozytu chodzi w niniejszej sprawie i czy w ogóle możliwe jest prowadzenie postępowania w zakresie wyznaczonym wnioskiem. W przypadku negatywnej odpowiedzi, w sposób oczywisty muszą zostać uwzględnione okoliczności, które nie były przedmiotem zarzutu

zażalenia wnioskodawców na postanowienie o odrzuceniu wniosku i tym samym rozważań sądu drugiej instancji, w tym istnienie podstaw dla zastosowania przepisu art. 514 § 2 kpc.

Nie jest tak jak twierdzi zaskarżenie, że sąd rejonowy nie zbadał charakteru depozytu. Przeciwnie, zbadał i trafnie przyjął, że przedmiotowy depozyt nie został złożony jako przedmiot świadczenia w celu zwolnienia się z wykonania zobowiązania, ale wskutek potrzeby i dla celów postępowania egzekucyjnego, które toczyło się przeciwko dłużnikom z nieruchomości. Pieniądze, o zwrot których wystąpili dłużnicy w niniejszej sprawie, to pieniądze przyznane w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji wierzycielowi, a złożone do depozytu nie przez dłużników, ale na skutek określonej potrzeby zaszelej w postępowaniu egzekucyjnym, tj. z uwagi na niemożność wypłacenia ich w tamtym czasie uprawnionemu. Prawdłowo sąd pierwszej instancji zakwalifikował sytuację prawną przedmiotowego depozytu jako określoną w przepisie art. 808 § 1 kpc. Pieniądze te to kwota, która nie podlegała natychmiastowemu wydaniu uprawnionemu wierzycielowi i z tego powodu została złożona na rachunek depozytowy w trybie przepisów o charakterze wyłącznie procesowym, a nie pieniądze, które zostały złożone do depozytu w trybie materialno prawnym, ze skutkiem polegającym na zwolnieniu się dłużnika ze zobowiązania.

Nie jest również uzasadniony zarzut naruszenia przepisów art. 692 i 693-693¹⁷ kpc. Podzielić należy całkowicie stanowisko sądu pierwszej instancji, że do stanu faktycznego jak w niniejszej sprawie nie mają zastosowanie przepisy art. 692 i 693-693¹⁷ kpc. Takie stanowisko zostało wyrażone w powołanej również przez sąd pierwszej instancji w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 1986 roku w sprawie III CZP 62/86 (OSNC1987/10/146). Uchwała ta została podjęta pod rządem poprzedniego stanu prawnego, tj. przepisów art. 692 i 693 oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 1965 roku o zasadach i trybie postępowania w sprawach o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego (dz. U, Nr 42, poz.261), niemniej zachowuje całkowicie aktualność także w obecnie obowiązującym stanie prawnym – treść regulacji jest bowiem taka sama, całkowicie tożsama (przepisy rozporządzenia jak wyżej zostały w dosłownym brzmieniu wprowadzone do Kodeksu postępowania cywilnego – art. 693¹ – 693¹⁷).

Nie może podlegać żadnej kwestii – wskazuje na to wprost wnioski – że wnioskodawcy złożyli wniosek o zwrot depozytu sądowego na podstawie art. 693¹¹ kpc, ściśle – na podstawie art. 693¹² kpc, powołując się na to, że ponieważ wierzyciel dotychczas nie zażądał wydania przedmiotu świadczenia, to dłużnicy, jako osoby uprawnione, mają prawo do żądania zwrotu depozytu. Z uwagi na to, że depozyt został złożony na skutek orzeczenia sądu – zarządzenie w sprawie XI Co 13/06 z dnia 21 kwietnia 2008 roku – dłużnicy wnioskowali o wydanie zgody na zwrot im depozytu.

W niniejszej sprawie wnioskodawcy nie mają w ogóle uprawnienia do żądania zwrotu depozytu sądowego w trybie wskazanym w ich wniosku. Ten tryb w ogóle nie ma zastosowania do stanu faktycznego w niniejszej sprawie, tj. do depozytu powstałego w postępowaniu egzekucyjnym na skutek zarządzenia sądu.

Rzecz w tym, że uprawnienie jak w przepisie art. 693¹¹ kpc przysługuje dłużnikowi, który złożył przedmiot do depozytu sądowego. Może on zadysponować tym depozytem, tj. żądać zwrotu, dopóki wierzyciel nie zażądał wydania depozytu. Skoro to w wyniku jego decyzji powstał depozyt, to do momentu aż wierzyciel nie zażądał wydania depozytu, dłużnik może „wycofać” swoją decyzję o złożeniu do depozytu.

Jednakże zważywszy, że depozyt powstały w niniejszej sprawie nie został złożony przez dłużników, to w ogóle nie mają oni uprawnienia do żądania zwrotu depozytu w trybie jak we wniosku., tj. w trybie odnoszącym się do instytucji prawa materialnego. Trafnie sąd pierwszej instancji uznał więc w niniejszej sprawie oczywisty brak uprawnienia dłużników do żądania zwrotu depozytu jak wniosku, tj. na podstawie art. 693¹¹ kpc w zw. z art. 693¹² kpc.

Z tych względów w braku podstaw dla zarzutów, apelacja jako nieuzasadniona podlega oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 13 § 2 kpc w zw. z art. 385 kpc..